

KANTAR PUBLIC

Behoeften aan erkenning van belanghebbenden bij binnenlandse afstand en adoptie

Een vragenlijstonderzoek uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van
Justitie en Veiligheid (JenV)

19-01-2022

244410373

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Doel en opzet onderzoek	2
1.1 Doelgroep	2
1.2 Vragenlijst	2
1.3 Veldwerk	2
1.4 Respons	2
1.5 Leeswijzer	3
2. Resultaten	4
2.1 Betekenis erkenning van de overheid	4
2.2 Vormen van erkenning	8
2.3 Belang van mogelijke erkenningsmaatregelen	10
2.4 Toelichting op belang van mogelijke erkenningsmaatregelen	11
2.5 Belang van vormen van hulp	12
2.6 Toelichting op belang van vormen van hulp	13
2.7 Belang van mogelijke reacties van de overheid met betrekking tot binnenlandse afstand en adoptie	15
2.8 Toelichting op belang van mogelijke reacties van de overheid met betrekking tot binnenlandse afstand en adoptie	16
2.9 Belang van vormen van hulp vanuit de overheid voor belanghebbenden in de toekomst	18
2.10 Toelichting op belang van vormen van hulp vanuit de overheid voor belanghebbenden in de toekomst	19
2.11 Belang van informatie van deskundigen en van ervaringen van anderen	21
2.12 Toelichting op belang van informatie van deskundigen en van ervaring van anderen	22
Bijlage 1 – Vragenlijst	23

1. Doel en opzet onderzoek

In opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) heeft Kantar Public een vragenlijstonderzoek uitgevoerd onder belanghebbenden bij binnenlandse afstand en adoptie in de periode 1956-1984. Dit onderzoek moet het projectteam van het ministerie van JenV (hierna te noemen: 'projectteam BAA') inzicht geven in hoe de belanghebbenden staan tegenover diverse mogelijkheden om erkenning te geven aan de gevolgen van afstand en adoptie.

1.1 Doelgroep

De doelgroep bestaat uit belanghebbenden bij binnenlandse afstand en adoptie in de periode 1956-1984 (hierna te noemen 'respondenten').

1.2 Vragenlijst

Deze vragenlijst is tot stand gekomen in samenwerking tussen het projectteam BAA en Kantar Public. Vervolgens is deze geschikt gemaakt voor afname. De gemiddelde invultijd van de vragenlijst bedroeg circa 17 minuten.

1.3 Veldwerk

De vragenlijst is vanuit het projectteam BAA op verschillende manieren verspreid, waaronder via de nieuwsbrief Binnenlandse afstand en adoptie december 2021. In de introductie werden mensen geïnformeerd over het onderzoek (vragen, verloop en verwerking van gegevens en antwoorden). Deelname was anoniem. Het veldwerk is uitgevoerd van 16 december 2021 t/m 8 januari 2022.

1.4 Respons

Omdat de vragenlijst op verschillende manieren is verspreid, kunnen we niet precies zeggen wat de bruto steekproef is. We weten alleen dat de nieuwsbrief een bereik heeft van ongeveer 300 mensen. Tijdens de veldwerkperiode zijn geen herinneringen gestuurd. Uiteindelijk is de vragenlijst 113 keer volledig ingevuld. Onder de respondenten waren 28 afstandsouders, 76 volwassen afstands- of adoptiekinderen en 2 adoptieouders. Zeven respondenten hadden op een andere manier te maken met binnenlandse afstand en adoptie, zoals een partner van een adoptiekind en latere kinderen van afstandsouders.

1.5 Leeswijzer

Het onderzoek was volledig anoniem. Hierdoor hebben we geen volledige controle gehad over wie de vragenlijst hebben ingevuld. We weten daardoor niet in welke mate de resultaten van dit onderzoek te generaliseren zijn naar alle belanghebbenden bij afstand en adoptie. De uitkomsten geven echter wel indicaties van de erkenningsbehoeften die bestaan onder deze groep.

Dit rapport is gebaseerd op de antwoorden van gesloten en open vragen in de vragenlijst. Voor de antwoorden geldt dat deze een indruk geven van het spectrum aan ervaringen, opvattingen en gevoelens van deze groep, maar dat deze resultaten niet gekwantificeerd kunnen worden. Bij de antwoorden op de gesloten vragen is dit wel mogelijk. Die zijn dan ook weergegeven in grafieken en uitgedrukt in percentages. De antwoorden van de open vragen zijn samengevat of als letterlijke citaten opgenomen. Deze citaten zijn te herkennen aan *schuingedrukte tekst* en 'aanhalingstekens'. Om de leesbaarheid te bewaren zijn sommige citaten ingekort. Dit is aangegeven door drie punten met spaties ertussen (. . .) toe te voegen op de plek waar zinnen zijn weggehaald. Alle volledige citaten van respondenten zijn terug te lezen in de bijlagen.

In het onderzoek zijn afstandsouders, afstands- / adoptiekinderen en adoptieouders meegenomen. Het aantal respondenten binnen deze groepen is echter niet groot genoeg om de antwoorden van deze groepen te vergelijken.

2. Resultaten

2.1 Betekenis erkenning van de overheid

Wat betekent het voor u als de overheid erkenning biedt aan mensen die te maken hebben gehad met afstand en adoptie?

Het merendeel van de respondenten geeft hier aan dat deze erkenning heel belangrijk zou zijn en veel zou betekenen. Verschillende aspecten worden genoemd.

- Meerdere respondenten willen erkenning voor de negatieve gevolgen die zij ondervinden van binnenlandse afstand en adoptie, waaronder leed en de psychische problemen.

'Door publiekelijk erkenning te bieden, toont de overheid respect voor de negatieve gevolgen van de door haar in de wetgeving veroorzaakte adopties. . . .'

'Erkenning voor het leed dat is aangedaan aan vaak zeer jonge kwetsbare vrouwen door een goed georganiseerd systeem.'

'Het trauma verdwijnt er niet door, maar ik vind erkenning van het aangedane leed belangrijk.'

'Voor mij betekent het dat de overheid dan eindelijk inziet wat adoptie psychisch heeft gedaan en nog steeds doet met de geadopteerde. Welk effect het heeft op een kind als deze weg wordt gehaald bij de moeder en er vanaf dat moment geen goede begeleiding aan wordt gegeven? De gevolgen hiervan zijn groot in de rest van zijn/haar leven.'

'Het betekent dat er wordt erkend dat afstandskinderen de kans om zich te hechten is ontnomen wat van grote invloed is op het aangaan van alle relaties in hun hele leven. Ook vaders zouden deze erkenning moeten krijgen. Zij zijn vaak, zonder dat ze er een keuze in hebben gehad, onzichtbaar. Ook als ze zelf anders wilden.'

'Dat zou een enorme vermindering van mijn boosheid en frustratie en verdriet zijn. Mijn adoptie mocht er niet zijn. . . . Erkenning van de staat uit zou echt meehelpen om het eindelijk te verwerken.'

- Respondenten willen dat wat heeft plaatsgevonden in deze periode openbaar bekend wordt.

'Dat er mensen zijn die er nog steeds niet in geloven. Dat het ook waarheid was, een gedwongen afstand.'

'Dat het inderdaad heeft plaatsgevonden, niet langer taboe is. Dat men niet langer zwijgt of zaken verhuult.'

'Dat betekent dat afstand en adoptie geen verborgen dingen meer zijn, maar dat deze periode geïntegreerd wordt in onze geschiedenis. Voor mij gaat het niet over schuld of excuses maar dat het openbaar wordt als een gegeven en dat afstand doen in die tijd bijna een soort richtlijn was of werd beschouwd als de beste oplossing.'

'Dat de overheid meer vertelt over Nederlandse adoptie d.m.v. interviews, informatie geven of verhalen. Geadopteerden een gezicht geven, maar ook de ouders die hun kind hebben afgestaan.'

- Respondenten willen dat de overheid verantwoordelijkheid neemt voor wat er in die periode is gebeurd. Ze willen dat fouten worden toegegeven en dat de overheid haar eigen rol in de situatie erkent.

'Dat is erg afhankelijk van hoe deze erkenning vorm gaat krijgen. Als de overheid "met de billen bloot" zou gaan en de eigen gemaakte fouten en misstanden openhartig en eerlijk zou toegeven en bereid zou zijn hier volledig en onvoorwaardelijk verantwoording voor af te leggen, dan zou het een eerste stap zijn in de goede richting. Zonder volledig verantwoording af te leggen en de daaruit voortvloeiende gevolgen te accepteren is erkenning vanuit de overheid niet meer dan een holle schil.'

'Erkenning bieden is niet de vraag. Schuld er/bekennen voor datgene wat willens en wetens, tegen wetten en regels in, is gebeurd met vrouwen en kinderen. Samen met de samenwerkende instanties en instituties.'

'Erkenning betekent voor mij dat er toegegeven wordt dat er fouten zijn gemaakt, documenten verkeerd zijn opgesteld en dat het niet de juiste keuze is geweest om adopties zo uit te voeren in de jaren '70.'

'Dit betekent voor mij dat de overheid haar eigen rol in het geheel ook ziet en erkent dat dit anders had moeten zijn.'

'De overheid erkent medeverantwoordelijk te zijn voor situaties waarin het belang van het kind niet de hoogste prioriteit heeft gekregen. De overheid erkent verantwoordelijk te zijn voor het in stand houden van het 'beperkte' begrip van adoptie, hiermee voorbijgaand aan de werkelijke consequenties voor het kind.'

'Wat het voor mij betekent dat de overheid erkent fouten gemaakt te hebben. Dat we worden gezien en gehoord en dat is een eerste stap naar nooit meer dit!!!'

- Erkenning van de overheid wordt ook gezien als een manier om toegang te krijgen tot informatie en om het proces van de 'zoektocht' makkelijker te maken.

'... Erkenning van de overheid maakt ook mogelijk dat je inzage krijgt in bepaalde archieven die nu niet toegankelijk zijn of die je niet kan vinden, maar met behulp van de overheid wél zal lukken. Erkenning van de overheid kan een bijdrage in het groter geheel "Adoptie in Nederland" opleveren zodat procedurele hetzij emotionele processen beter inzichtelijk zijn en worden gevolgd & bijgestuurd.'

'Dit geeft hoop dat diverse aspecten die te maken hebben met identiteit, het zoeken naar biologische familie en de steun hierbij door instanties begrepen wordt en tevens makkelijker wordt gemaakt.'

'Een eerste stap naar een normaal leven. Vooral als de overheid ook stappen neemt om de zoektocht te vereenvoudigen! ...'

- Daarnaast wordt het belang van erkenning ook genoemd als een manier om te leren voor de toekomst en de procedure van afstand en adoptie te verbeteren. Om te zorgen dat 'soortgelijke problemen' in de toekomst niet meer kunnen gebeuren.

'Heel veel. Niet alleen voor 'ons' maar ook om bewustzijn te creëren voor nu en de toekomst, zodat er zorgvuldiger mee wordt omgegaan.'

'Het door de overheid gestimuleerde beleid om ongehuwde, zwangere, vrouwen afstand te laten doen van hun kind heeft enorme impact gehad op deze vrouwen, hun kinderen, en familie. Erkenning kan niets veranderen aan de feiten, het kan de betrokkenen wel helpen bij het verwerken van de gevolgen. Ook kunnen er lessen uit worden geleerd.'

'Dat vind ik heel belangrijk. Zowel voor de betrokkenen uit deze periode maar ook voor mensen en kinderen in de toekomst. Adoptie is niet niks.'

'... Het was fijn geweest als ik wat sneller had geweten wie mijn echte ouders waren. Ik heb alles zelf uit moeten zoeken. Het was beter geweest als dit met begeleiding was gegaan en ik ook was gehoord. Ik hoop dat in de toekomst dit voorkomen kan worden. Dat zowel afstandsmoeder / adoptieouders en adoptiekind begeleid en gehoord kan worden en te allen tijde op hulp kan rekenen, voor, tijdens en na de adoptieprocedure.'

'... Nu is het aan de betrokkenen om het oerverdriet van het verlaten kind te herkennen en te erkennen zodat ik me gezien voel. En om de kennis voor nu en in de toekomst in te zetten voor dit soort nood.'

'... Maar ik verwacht dat het onderzoek, dat tot die erkenning moet leiden, inzichten kan bieden waarmee de overheid en betrokken instanties soortgelijke problemen in de toekomst kunnen voorkomen.'

- Ondanks dat erkenning veel zal betekenen voor de respondenten, benadrukken zij ook het belang van een goed onderzoek naar wat er precies is gebeurd, de omvang van de gebeurtenissen en wat de rol van de overheid hierbij was.

'Eerst zal er een goed onderzoek moeten plaatsvinden naar de rol van de overheid inzake het dossier afstand en adoptie. Dan volgt er een rapport van de Commissie en dan pas kun je gaan praten over erkenning.'

'Dat kan pas eventueel als er een landelijk onderzoek is uitgevoerd waaruit duidelijk wordt wat er precies is gebeurd en in welke omvang. Waarom zou een overheid aan zoiets meewerken als zij er destijds zelf geen rol in had gehad? Je kunt geen erkenning geven voor iets wat niet is onderzocht. En als je dat toch doet, zegt dat iets over de mate waarin je de geschiedenis serieus neemt. Het kan op belanghebbenden overkomen als het op voorhand 'afkopen'. Tegelijkertijd is er een zekere urgentie vanwege de leeftijdsopbouw. Het uitgangspunt moet per definitie zijn dat erkenning op wat voor manier dan ook samenhangt met de uitkomsten van een (nieuw) landelijk onderzoek. Voor mij is het onbegrijpelijk dat je vooruitlopend op deze Cie hiermee aan de slag blijft gaan. ...'

'Zonder afgerond en gedegen en kritisch onderzoek naar de misstanden en zonder vrije toegang tot alle dossiers voor alle betrokkenen afstandsmoeders en geadopteerden betekent erkenning niets. Zolang de overheid de macht over de levens van geadopteerden en afstandsmoeders blijft uitoefenen betekent erkenning niets en duren de misstanden, voortvloeiend uit gesloten adoptie, voort.'

'Erkenning is belangrijk en dan met name de fase daarna. Ik denk daarbij niet in eerste instantie aan een financiële compensatie maar meer aan een onderzoek waarom dingen gegaan zijn zoals ze zijn gegaan en of dat via de destijds geldende wet en regelgeving is uitgevoerd.'

'Erkenning is mooi, maar we weten nog niet waar we erkenning voor zouden moeten krijgen. Het onderzoek is immers nog niet gedaan.'

- Een enkeling geeft aan het onnodig te vinden om erkenning te krijgen.

'Onnodig en onzinnig. Erkenning is voor mensen die iets vervalends is overkomen of die een bijzondere prestatie hebben geleverd. In geval van adoptie is van geen van beide sprake. Overigens heel apart dat al gesproken wordt over erkenning door de overheid, terwijl het onderzoek naar adoptie nog moet plaatsvinden.'

2.2 Vormen van erkenning

Aan welke vormen van erkenning vanuit de overheid heeft u behoefte?

Er worden verschillende vormen van erkenning genoemd door de respondenten. De meesten vinden excuses op zijn plaats. Niet alleen van de overheid, maar van alle betrokken instanties. Ze willen dat alle betrokken instanties hun verantwoordelijkheid nemen en publiekelijk erkennen dat er fouten zijn gemaakt die hebben geleid tot leed bij de belanghebbenden.

Daarnaast wordt de behoefte aan toegang tot informatie en openheid vaak genoemd door de respondenten. Ze willen dat dossiers toegankelijk worden gemaakt zonder dat daar informatie uit wordt weggelaten. Ook het belang van onderzoek wordt bij deze vraag nog een keer benadrukt door respondenten.

Men heeft ook behoefte aan financiële genoegdoening. Men noemt hiervoor meerdere redenen. Het wordt als compensatie benoemd voor het leed dat belanghebbenden hebben ondervonden/ondervinden, voor de kosten die de belanghebbenden (hebben) moeten maken voor therapieën en voor de kosten van de zoektocht naar hun biologische achtergrond en eventuele naamswijziging.

Als laatste noemt een aantal respondenten dat er een monument of plek van samenkomst moet komen voor de belanghebbenden.

'Uitgebreide excuses, niet alleen van de overheid maar zeker ook van de betrokken instanties. Financiële genoegdoening. Verantwoording door de betrokken instanties.'

'Excuses, niet dat het leed oplost maar toch. . . .'

'Erkenning van schuld en diepgaande excuses voor de gemaakte misstanden en het leed dat daardoor is ontstaan. Een parlementair onderzoek waarbij men de betrokken ambtenaren en semi-ambtenaren van organisaties als de Fiom, Raad voor de Kinderbescherming persoonlijk ter verantwoording roept en waarbij men zich niet kan verschuilen achter de eigen functie of tijdsgeslacht. Uiteindelijk zijn het mensen die deze beslissingen hebben genomen. Dit gaat zover dat ook de kabinetten en kabinetsleden van destijds verantwoordelijk zijn voor de invoering en uitvoering van de wetten met de daaruit voortvloeiende regels die dit leed hebben veroorzaakt. Daarnaast lijkt mij een formeel excuus met een ruimhartige schadevergoeding vanzelfsprekend. Evenals de oprichting van een nationaal monument aangezien het leed generatieoverschrijdend is. En tot slot dat de overheid er alles aan zal doen om de archieven en dossiers ongehinderd toegankelijk te maken voor de betrokkenen, waarbij de daarvoor noodzakelijk te maken kosten volledig zullen worden gecompenseerd teneinde de betrokkenen de gelegenheid te bieden om de gedwongen familiebreuk voor zo mogelijk nog te kunnen herstellen.'

'De erkenning moet inhouden dat de overheid ondubbelzinnig de verantwoordelijkheid op zich neemt voor wat er in het kader van binnenlandse adopties is gebeurd. De overheid moet erkennen dat er veel fouten zijn gemaakt, wat geleid heeft tot veel leed bij de betrokkenen. Verder zullen excuses ook helpen.'

'Het toegankelijk maken van dossiers (zonder weglating van informatie) en begeleiding hierbij door professionals zonder vooroordelen'

'Dat mijn moeder slecht behandeld is door de RK kerk en de dame die de adoptie heeft geregeld. Het rapport kinderbescherming staat vol met leugens.'

'Openheid dossiers'

'Toegang tot alle documenten, vergoeding voor de schade die je lijdt als geadopteerde, kosten van zoektocht, maar ook compensatie voor het feit dat je benadeeld wordt op sommige vlakken.'

'Geen. Overheid moet haar macht over het leven van afstandsmoeders en geadopteerden afstaan en hen de macht teruggeven middels beschikkingsmacht over hun eigen dossiers, archieven en vastleggen geschiedenis. Daar hoort de overheid zich niet mee te bemoeien. Overheid dient alleen te faciliteren en niet in te vullen.'

'Na het onderzoek moet er z.s.m. openheid komen van onze dossiers. Wij moeten toegang krijgen tot onze eigen geschiedenis, zonder tussenkomst van de Raad voor de Kinderbescherming of Fiom. Verder moet naamsverandering gratis en snel geregeld kunnen worden en er moet gratis goede hulpverlening komen en schadevergoeding.'

'Voor mij persoonlijk is het allerbelangrijkste dat er recht gesproken wordt. Dat alle betrokken partijen onderzocht worden. De Raad van Kinderbescherming, opdrachtgever Justitie, Fiom en alle andere partijen die een rol in deze geschiedenis hebben. Geen gesjoemel, geen bestuurlijke spelletjes maar open en eerlijk. De grootste erkenning is dat in dit zeer donkere dossier er eindelijk iemand opstaat die oprecht zegt: 'de onderste steen komt boven en ik zal er persoonlijk op toezien dat het proces open en transparant verloopt'. Iemand die alle tegenstrijdige belangen ziet en erkent en toch het vermogen heeft om daar doorheen te manoevreren. Alles wat onder het tapijt is geveegd en nog steeds wordt gedaan, er onder vandaan halen. Daarnaast vind ik het voor een grote groep mensen belangrijk dat zij de weg weten, waar ze naar toe moeten met hun verhaal en behoeften. Dat er deskundige (ervaringsdeskundigen) zijn die in een betaalde vorm hulp kunnen bieden aan die mensen die het nodig hebben. Waarbij ik heel duidelijk wil stellen dat het Fiom hier buiten moet blijven. Het is bijzonder om te zien dat het Fiom zich steeds weer overal tussen mengt en dat Justitie dat in deze fase nog steeds toe staat. Een expertise centrum 'voor en door'. Het expertise centrum moet ingericht zijn met ervaringsdeskundigen die in een betaalde en vooral deskundige rol de hulpverlening kunnen bieden die nodig is. Een toegankelijke website die informatie biedt en waar alles te vinden is wat nodig is voor mensen. Geen ingewikkelde site van het Ministerie maar vanuit het expertise centrum. Haast is geboden voor de vele oudere moeders in de groep die graag nog willen meemaken dat ze erkend worden in het verdriet en de schaamte die velen al jaren met zich meedragen. Ik ben voor een symbolische erkenning. Een standbeeld van moeder en kind die op een prominente plek in Nederland staat, waar mensen naar toe kunnen gaan en waar ze mogelijk anderen kunnen ontmoeten. Een plek waar de persoonlijke geschiedenis jaarlijks herdacht wordt 'opdat wij niet vergeten'. Deze zwarte bladzijde in de geschiedenis geeft de kennis van vandaag aan en laat ons zien wat er in de toekomst nodig is wanneer het over gezin- en jeugdzorg gaat.'

'Erkenning dat er grove fouten zijn gemaakt, excuses hoeven voor mij niet voor politieke keuzes die decennia geleden zijn gemaakt. Erkenning vind ik belangrijker, openheid van zaken.'

'Een vorm is een schriftelijke erkenning bij gemaakte fouten tijdens het proces binnenlandse adoptie en de afwikkeling ervan richting adoptieouders, adoptiekind en biologische ouder. Een vorm is erkenning en aanbod van financiële tegemoetkoming bij het wijzigen van je geboortenaam. Een vorm van erkenning is het aanbieden van financiële compensatie voor de eventueel ontstane psychische schade ten gevolge van adoptie uit genoemde periode. Vanzelfsprekend heeft niet elke adoptie automatisch geleid tot psychische schade en daarom zou ik kiezen voor een algemene tegemoetkoming als onderdeel van erkenning voor elk kind dat in genoemde periode is afgestaan en of in een kindertehuis, al dan niet tijdelijk, heeft verbleven. Een vorm is een breed toegankelijk archief ook van organisaties die niet direct gelieerd zijn aan de overheid, zoals het Leger des Heils of andere hulpverlenende instanties, die in de betreffende periode actief waren. De overheid zou hierin actief een rol moeten spelen zodat deze organisaties verplicht zijn hun archieven te openen en mee te helpen aan het oplossen van een vraagstuk.'

'Excuses en daarnaast ook nog compensatie. Door de situatie ben ik ernstig benadeeld. Het feit dat de papieren niet te vinden waren, heeft vertraging van studie opgeleverd en statenloosheid veroorzaakt.'

'Publiekelijke erkenning van aangedaan leed danwel negatieve gevolgen van de adoptiewetgeving. Toelichting op deze adoptiefase in lesmateriaal met daarin opgenomen ook de rol van kerk, staat en instelling. Een monument of plek van samenkomst voor de ouders en kinderen die hierdoor van elkaar gescheiden zijn. Compensatie, bijv. door de kosten van naamswijziging via Justis te vergoeden en /of een symbolische schadevergoeding voor aangedaan leed te verzorgen.'

'Aangeven dat ze fout heeft gehandeld in die tijd en actie ondernemen naar die mensen die daar psychische problemen aan ondervinden! Dus erkennen dat de overheid fout heeft gezeten, daar een passend monument voor laten ontwikkelen en een centraal punt installeren waar iedereen met zijn/haar vragen terecht kan en opzoek kan gaan naar het verleden.'

'Grondig en betrouwbaar onderzoek, eventueel financiële tegemoetkoming voor de geleden emotionele en financiële schade.'

- Een enkeling geeft aan geen behoefte te hebben aan erkenning.

'Geen. Ik zie echt niet waarom de overheid na tientallen jaren ineens de behoefte heeft mij te erkennen in mijn geadopteerd zijn en ik zit er niet op te wachten. . . .'

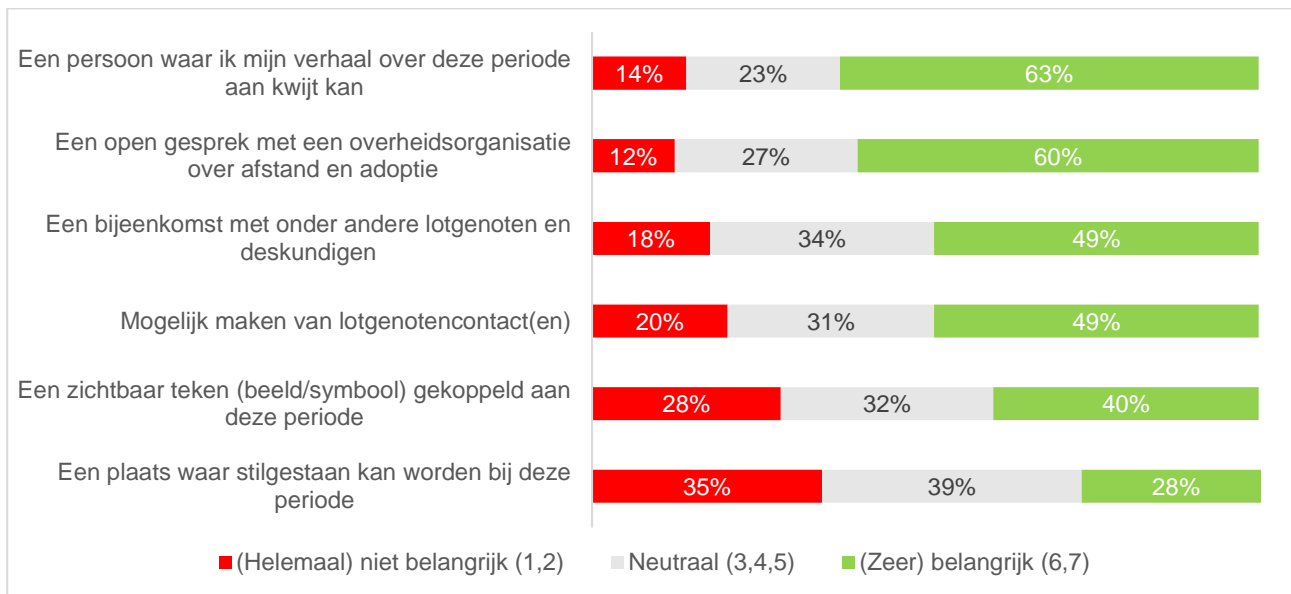
2.3 Belang van mogelijke erkenningsmaatregelen

Bij deze (gesloten) vraag zijn zes stellingen voorgelegd over mogelijke erkenningsmaatregelen. Respondenten konden op een zevenpuntsschaal aangeven in hoeverre de stelling belangrijk voor hen is.

Zes op de tien respondenten vinden het (zeer) belangrijk dat er een persoon is aan wie zij hun verhaal kwijt kunnen (63%) en dat er een open gesprek komt met een overheidsorganisatie over afstand en adoptie (60%). Ongeveer een kwart is neutraal over deze twee stellingen.

Bijna de helft van de respondenten vindt het (zeer) belangrijk dat er een bijeenkomst komt met onder andere lotgenoten en deskundigen (49%) en dat lotgenotencontact(en) mogelijk wordt gemaakt (49%). Ongeveer twee op de tien (18% en 20%) vinden dit (helemaal) niet belangrijk.

De meningen zijn verdeeld over een zichtbaar teken om te koppelen aan deze periode. Ruim een kwart (28%) vindt dit (helemaal) niet belangrijk, 32% is neutraal en 40% vindt het (zeer) belangrijk. Ditzelfde geldt voor een plaats waar stilgestaan kan worden bij deze periode. Ruim een derde (35%) vindt dit (helemaal) niet belangrijk, 39% is neutraal en 28% vindt het (zeer) belangrijk.

2.4 Toelichting op belang van mogelijke erkenningsmaatregelen

Heeft u andere zaken waar u aan denkt of heeft u nog opmerkingen over deze vraag?

Respondenten noemen hier de behoefte aan een centrale plek (register of website) waar zij met 'lotgenoten' in contact kunnen komen en verhalen kunnen worden uitgewisseld. Daarnaast wordt het documenteren van de ervaringen en verhalen genoemd.

Bij deze vraag komt een aantal van de eerder genoemde vormen van erkenning terug. Respondenten benoemen toegang tot informatie, een 'onafhankelijk' onderzoek, schadevergoeding, 'professionele' hulp bij zoektocht naar wat er is gebeurd en hulp bij psychische problemen.

Daarnaast wordt benoemd dat er van de onderzoeksresultaten naar binnenlandse afstand en adoptie geleerd wordt zodat dit in de toekomst voorkomen kan worden. Ook geeft een respondent bij deze vraag aan dat adoptiekinderen meer wettelijke rechten moeten krijgen op het gebied van afstamming of erfrecht.

'Een website, waarop lotgenoten met elkaar in contact kunnen komen om ervaringen uit te wisselen.'

'Een register waar adoptiekinderen en afstandhouders zich kunnen melden. Gemakkelijker en laagdrempelig. Voorlichting over hulp. En breng mensen in contact met elkaar. . . .'

'Een boek met verhalen en ervaringen.'

'Gemakkelijkere toegang tot informatie aangaande biologische ouders.'

'Ik hoop dat er nu een echt onafhankelijk onderzoek komt en dingen die recht gezet kunnen worden ook daadwerkelijk gedaan worden.'

'Schadevergoeding. Elke dag is een strijd.'

'Niet alleen je verhaal kwijt kunnen, maar bij iemand die er ook verstand van heeft. Die zijn nu moeilijk te vinden.'

'Hulp bij zoektochten, psychische hulp en schadevergoeding.'

'Ja, professionele ondersteuning als ouders hun kinderen weer vinden of andersom. Vaak zijn er jaren verstreken en is er onbegrip en is het moeilijk om contact op te bouwen.'

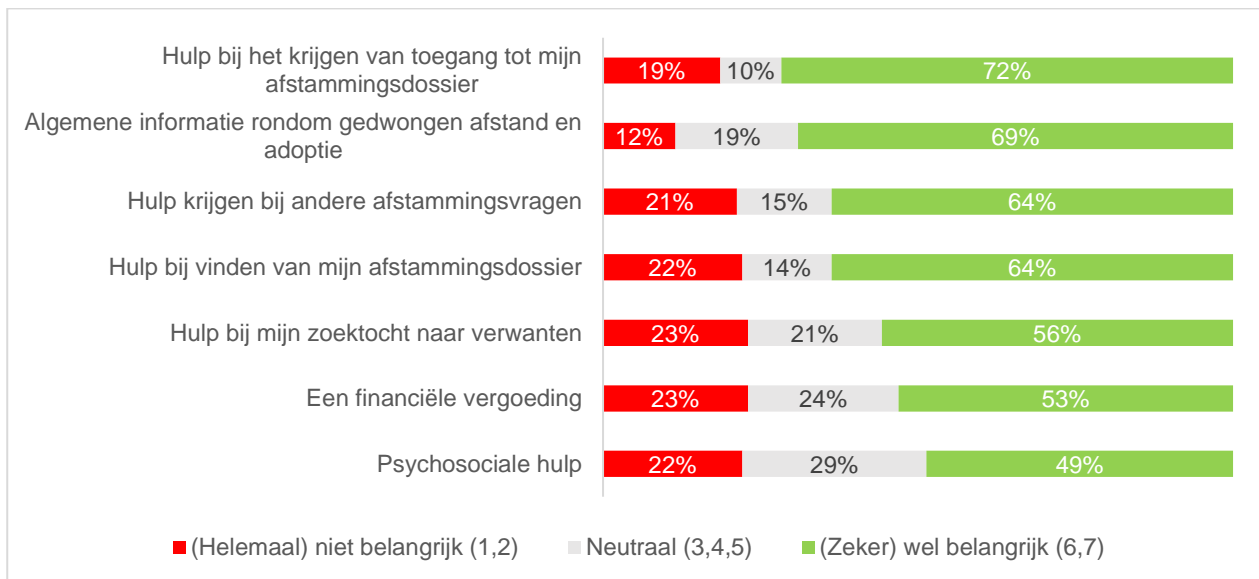
'Ik wil dat de onderzoeksresultaten naar misstanden rondom binnenlandse adoptie worden opgetekend en worden onderzocht en geanalyseerd met als specifiek doel: hoe dit in de toekomst te voorkomen - zodat er van wordt geleerd dus. De lessen die getrokken kunnen worden, moeten vervolgens voldoende openbaar worden gemaakt - op een actieve manier, zodat de samenleving ook ziet wat geadopteerd zijn kan betekenen in een mensenleven, zeker als daaromheen geen goede begeleiding is of waar niet wordt ingegrepen als de match of het begrip tussen ouder en kind slecht is.'

'Wat wel heel belangrijk is rond adoptie, en waar dan weer niet naar wordt gevraagd, het recht te weten wie je ouders zijn. Meer wettelijke rechten voor geadopteerden bijv. op gebied van afstamming of erfrecht.'

2.5 Belang van vormen van hulp

Bij deze vraag zijn zeven stellingen voorgelegd over vormen van hulp. Respondenten konden op een zevenpuntsschaal aangeven in welke mate de stelling belangrijk voor hen is.

Bijna alle stellingen worden door de meerderheid (zeker) belangrijk gevonden. Hulp bij het krijgen van toegang tot hun afstammingsdossier (72%) en algemene informatie rondom gedwongen afstand en adoptie (69%) worden het vaakst belangrijk bevonden. Voor 64% is het (zeker) belangrijk om hulp te krijgen bij het vinden van hun afstammingsdossier en bij andere afstammingsvragen. Respondenten zijn iets meer verdeeld over psychosociale hulp, maar nog steeds vindt bijna de helft (49%) dit (zeker) belangrijk.

2.6 Toelichting op belang van vormen van hulp

Vindt u dat andere vormen van hulp hierboven ontbreken of heeft u nog opmerkingen over deze vraag?

Als toelichting op de antwoorden bij vormen van hulp geven meerdere respondenten aan hun zoektocht naar verwanten al te hebben uitgevoerd. Eén respondent geeft aan bij deze stelling in de vorige vraag 'helemaal niet belangrijk' te hebben ingevuld omdat deze persoon de zoektocht al had gedaan. Toch geeft een aantal respondenten aan dat het nog steeds belangrijk is voor mensen die de zoektocht nog moeten doen.

Voor psychosociale hulp wordt hetzelfde genoemd. Sommige respondenten geven aan deze hulp al te hebben gehad.

Respondenten vinden dat kosten die gemoeid zijn (geweest) met de vormen van hulp gecompenseerd moeten worden.

'Geen hulp meer nodig bij zoektocht naar verwanten omdat ik hen al gevonden heb'

'Nee, het bovenstaande heb ik allemaal al gedaan, of er is geen behoefte aan.'

'Waar ik ingevuld heb "Helemaal niet belangrijk", betekent in mijn geval dat ik dit allang gedaan heb. Is dus mosterd na de maaltijd. . . .'

'Mijn vragen zijn met dank aan het Fiom een aantal jaren geleden beantwoord. Maar voor moeders en hun kinderen waarvoor dat nog niet is gebeurd, is het van wezenlijk belang om verder te kunnen.'

'Ik heb mijn familie al gevonden. Dit was heel belangrijk voor mij. Dit gun ik iedereen.'

'De psychosociale hulp had ik in 1967/68 nodig. Ik heb erg geleden. Voelde me een monster. Nu wil ik alleen nog maar erkenning van het leed dat me is aangedaan'

'Ik ben in de afgelopen decennia lang bezig geweest met de zoekacties naar de bestaande dossiers en naar mijn biologische ouders. Uiteindelijk heb ik zover het mogelijk was ingezien wat ik mocht inzien. Tevens heb ik regelmatig psychologische hulp moeten inschakelen. Daarnaast heb ik met heel veel kosten en geduld mijn biologische ouders gezocht en uiteindelijk gevonden, . . . Ik heb daar ook veel kosten voor moeten maken, vandaar ook dat ik vind dat ik daarvoor gecompenseerd mag worden. . . .'

' . . . Financiële compensatie kan mensen empoweren, ze op weg helpen, iets voor zichzelf te doen.'

'Dat de kosten die met dergelijke hulp gemoeid zijn voor rekening van de overheid komt en niet voor de betrokkenen zelf.'

'Er gaat veel geld rond bij adoptie procedure (kinderloze) adoptie en aspirant adoptieouders hebben veel geld over om kinderen bij andere ouders weg te halen. Maar de kinderen moeten alles zelf betalen als zij hulp nodig hebben.'

'Psychosociale hulp zou kosteloos moeten zijn.'

- De behoefte aan vrije toegang tot dossiers wordt door meerdere respondenten bij deze vraag opnieuw benadrukt. Hiervoor wordt ook genoemd dat de wet moet worden aangepast zodat een geadopteerde altijd het hele dossier in mag zien. Eén respondent geeft aan dat het de persoon 'zou helpen als toekomstige adoptieouders en kinderen heel goed begeleid worden'.

'Zoals ik al eerder schreef moeten we zonder hulp bij onze dossiers kunnen. En i.i.g. geen screening van de dossiers door hulpverleners van de Raad voor de Kinderbescherming of Fiom'

'Transparantie en laagdrempeligheid helpt bij verwerking. Maak het deze groep niet lastig hun identiteit te hervinden of herstellen, geadopteerden hebben geen stem gehad in het verlies van familie of identiteit, de overheid kan dit nu repareren.'

'Die hulp zou kosteloos moeten zijn. De toegang tot de dossiers zou onvoorwaardelijk moeten zijn en niet, zoals ik zelf heb ervaren, dat een maatschappelijk werkster vooraf een gesprek met me wilde, omdat ze bang was dat ik te emotioneel zou worden, of ik het wel aankon. Dit soort betutteling is uit den boze.'

'Alle informatie mbt afstandsgegevens zonder pardon vrij geven. Stoppen met smoesjes als dossier is vernietigd en zoek het verder maar uit.'

'Een landelijk centrum waar alle dossiers van alle betrokken instanties gratis toegankelijk zijn.'

'Hoe kan het zijn dat het nu vandaag de dag nog gebeurt. Jeugdzorg probeert mensen nog bang te maken. Dat maakt mij zo verschrikkelijk boos en dan staan mijn stekels ook gelijk overeind.'

'Het zou mij persoonlijk helpen als ik weet dat toekomstige adoptieouders en kinderen heel goed begeleid worden en dat ze toegang krijgen tot ervaringen van lotgenoten.'

'Dat ik het beschamend vind dat een zo gevoelige kwestie dusdanig onzorgvuldig wordt aangepakt zodat het opnieuw moet worden opgestart.'

'Ik heb al enkele decennia contact met mijn biologische familie van moederskant. Met hulp van het Fiom heb ik indertijd contact met mijn biologische moeder gezocht (het dossier bij adoptieouders bevat te weinig informatie om zonder hulp verwanten te zoeken). Er zijn dossiers van de adopties, waardoor de moeders heel makkelijk te vinden zijn. Het probleem is de vaders, daar is niet standaard informatie van bekend. Als de moeder weigert te vertellen wie de vader is, houdt de zoektocht op. Wat zou helpen bij de zoektocht naar biologische familie is standaard verplicht de gegevens van beide ouders op de geboorteakte vermelden.'

'Ik ben van mening dat ook voor geadopteerden de wet aangepast moet worden. Als donorkind heb je het recht om te weten wie je vader is maar bij adoptie mag dit anoniem blijven.'

'... De wet moet aangepast worden zodat een geadopteerde altijd het hele dossier in mag zien ongeacht de persoonlijke informatie over anderen. ...'

- Enkele respondenten zetten vraagtekens bij de woordkeuze voor 'gedwongen' bij de vorige vraag. Eén respondent vraagt zich af 'wat precies gedwongen adoptie is' en een ander vindt dat het woord 'gedwongen' weggelaten moet worden. Tot slot geeft een respondent aan dat het 'geen meeste stemmen gelden problematiek' is, daarvoor is de kwestie te complex.

'Wat is precies 'gedwongen' adoptie, er is natuurlijk duidelijkheid als de moeders aangaven niet te willen afstaan, maar dit dan toch gebeurde. Ik denk dat in het merendeel van de situaties de dwang bestond uit het totaal niet kunnen verzetten, geen keuze hebben, het moeten doen alsof er niets gebeurd is, verder leven met dit als geheim.'

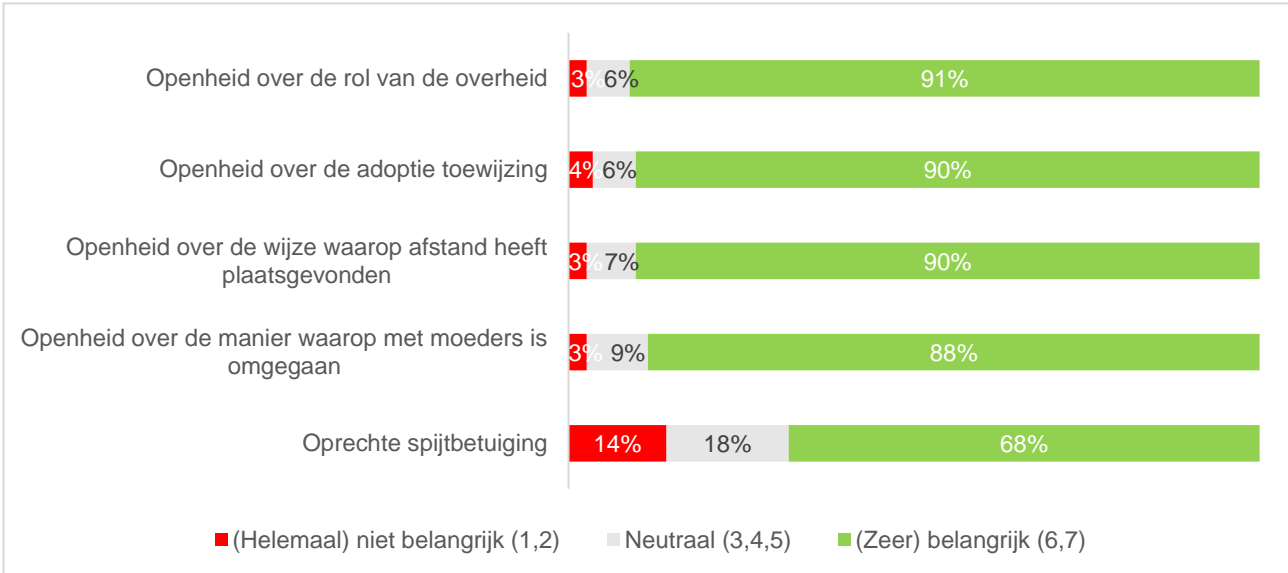
'... Het woord gedwongen zou weggelaten moeten worden. Mijn ouders hebben me niet gedwongen noch de hulpverlening en toch voelde het alsof ik niet anders kon. Juist de systeemdwang of noodzaak komt nu te weinig aan bod. In de media gaat het te veel over excessen maar niet over de nuance. En te veel over het afstand doen en te weinig over de impact op het totale leven van iedereen eromheen'

'Hier moet de overheid geen leidende rol in spelen. Nu worden de vragen en antwoorden weer gestuurd. Het is geen de meeste stemmen gelden problematiek, daar is deze veel te complex voor.'

2.7 Belang van mogelijke reacties van de overheid met betrekking tot binnenlandse afstand en adoptie

Er zijn vijf stellingen voorgelegd over mogelijke reacties van de overheid met betrekking tot binnenlandse afstand en adoptie. Respondenten konden op een zevenpuntsschaal aangeven in hoeverre de stelling belangrijk voor hen is.

Bijna iedereen vindt openheid van de overheid over de verschillende aspecten (zeer) belangrijk. Respondenten vinden een oprechte spijtbetuyging iets minder belangrijk dan de andere stellingen, maar nog steeds geeft 68% aan het (zeer) belangrijk te vinden.

2.8 Toelichting op belang van mogelijke reacties van de overheid met betrekking tot binnenlandse afstand en adoptie

Vindt u een andere reactie van de overheid belangrijk of heeft u nog opmerkingen over deze vraag?

In deze toelichting benadrukken respondenten nogmaals de behoefte aan openheid. Respondenten geven aan duidelijkheid te willen over de rol die niet alleen de overheid heeft gespeeld, maar ook andere betrokken partijen, en dat zij hun verantwoordelijkheid nemen.

'Het is helaas niet alleen de overheid die hier fouten maakte. Maar ook sociaal werk en andere hulpverleners, zelfs de Rutgers Stichting, die hier steken heeft laten vallen.'

'Uitleg over verantwoordelijkheid die zonder pardon opzij geschoven is. Denk aan de Raad voor Kinderbescherming. Als doel heeft deze raad kinderen te behoeden voor achterstand in levensmogelijkheden. Dubbel pech dus.'

'De overheid is niet de enige die "schuld" heeft. In grote mate waren ook de ouders en de katholieke kerk hier debet aan.'

'En over de rol van kerk en medische zorg, zoals een ziekenhuis'

'De kerk zal ook onderzocht moeten worden en de rol die zij had in het adoptieproces. En ook dat moet 100% open en transparant.'

'En duidelijkheid naar betrokkenen'

'Zonder openheid en oprechtheid is de overheid volstrekt ongeloofwaardig.'

'De overheid weet al lang wat zich heeft afgespeeld dus stop met deze poppenkast! Neem verantwoordelijkheid en hou op met mensen te vermoeien.'

'En dan moet het gaan over echte openheid en niet de soort die we tot nu toe hebben ervaren.'

'Openheid over verdwenen dossiers.'

- Daarnaast missen meerdere respondenten het belang van de adoptiekinderen in de stellingen. Ook het gemis van het belang van de vader in afstand en adoptie wordt twee keer genoemd.

'Ik denk dat het meer over het belang van de kinderen mag en moet gaan. Het gaat bijna altijd over de belangen van de ouders. Maar de kinderen waar het zogenaamd om zou gaan die zijn mooi de Sjaak. . . .'

'Ik vind het kwetsend dat er enkel staat: 'Openheid over de manier hoe er met de moeders werd omgegaan'. Hier had moeten staan: Openheid hoe er met de moeders & de kinderen werd omgegaan.'

'Oh oh oh hij ontbreekt weer: openheid over hoe er met kinderen is omgegaan. Snel toevoegen hoor!'

' . . . Mijn belang ligt bij de geadopteerde kinderen - dus ook die van moeders die dat vrijwillig deden. Wat mij betreft moeten de twee perspectieven (die van moeders en die van kinderen) volstrekt los van elkaar worden onderzocht. Het gaat om totaal verschillende problematiek. . . .'

'Misschien ook aandacht voor vaders?'

'Ook hier weer geen ruimte voor de man in het verhaal.'

- Tot slot heeft een aantal respondenten kritiek op de vraagstelling. Zij vinden dat er 'naar de bekende weg wordt gevraagd' en dat de vragen 'sturend' overkomen. Eén respondent benadrukt dat snelheid van het onderzoek van belang is, vanwege de leeftijd van de belanghebbenden.

'Ik vind deze vragen wel heel bijzonder. Zeker omdat dit vragen zijn die naar de bekende weg vragen. De overheid weet al heel lang dat mensen duidelijkheid en inzage willen in de hele geschiedenis.'

'Herhaling wederom een overheid die sturend in levens optreedt en invult voor haar burgers welke vragen gesteld moeten worden en wat men mag antwoorden.'

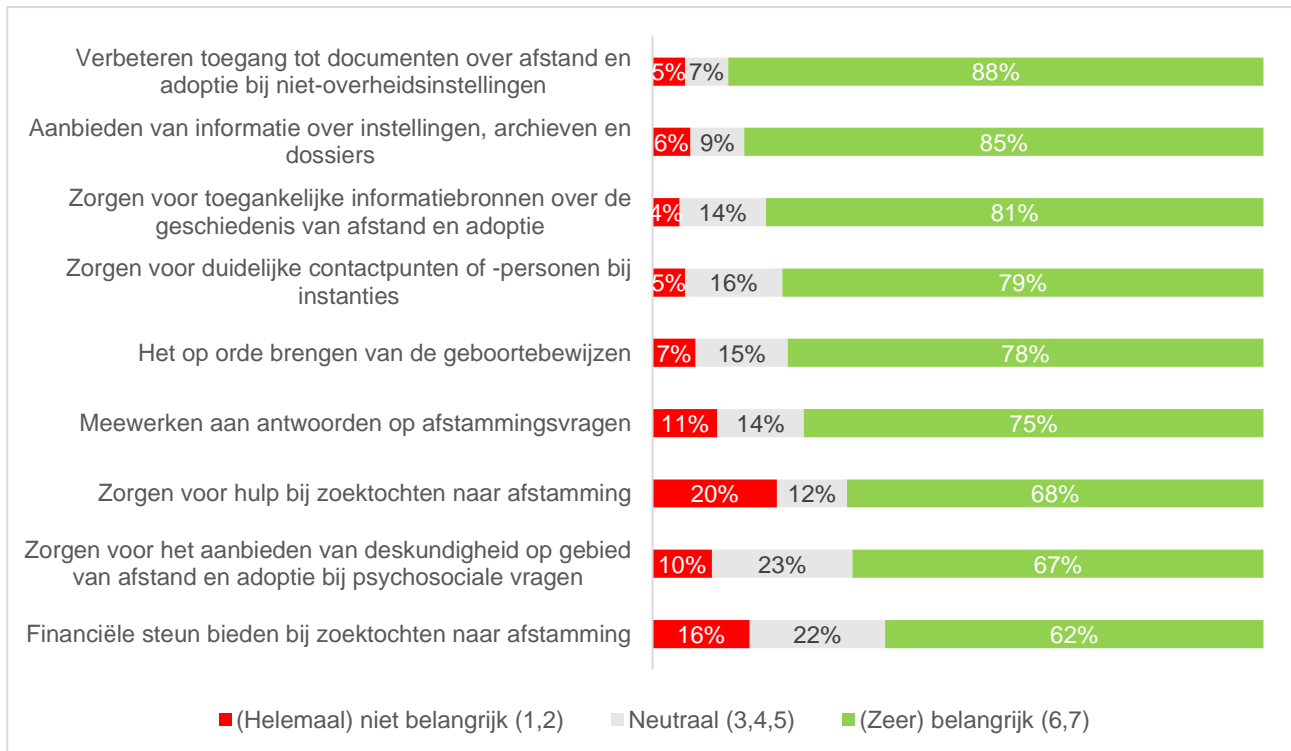
'De enige toevoeging die ik bij bovenstaande vragen kan maken: we worden allemaal ouder. Wacht alsjeblieft niet langer.'

2.9 Belang van vormen van hulp vanuit de overheid voor belanghebbenden in de toekomst

Bij deze vraag zijn negen stellingen voorgelegd over vormen van hulp vanuit de overheid voor belanghebbenden in de toekomst. Respondenten konden op een zevenpuntsschaal aangeven in hoeverre de stelling belangrijk voor hen is.

Ook hier geeft bij elke stelling de meerderheid aan deze (zeer) belangrijk te vinden. Het verbeteren van toegang tot documenten over afstand en adoptie bij niet-overheidsinstellingen en het aanbieden van informatie over instellingen, archieven en dossiers worden hierbij het meest belangrijk gevonden.

Een op de vijf geeft aan het zorgen voor hulp bij zoektochten naar afstamming (helemaal) niet belangrijk te vinden. Echter hebben we bij eerdere vragen gezien dat een aantal respondenten de zoektocht zelf al heeft gedaan en daardoor geen hulp meer nodig heeft hiervoor. Ruim tweederde geeft aan dit wel (zeer) belangrijk te vinden.

2.10 Toelichting op belang van vormen van hulp vanuit de overheid voor belanghebbenden in de toekomst

Is er nog een andere vorm van hulp vanuit de overheid belangrijk voor u of heeft u nog opmerkingen over deze vraag?

In deze toelichting wordt door respondenten vooral het belang van de stellingen in de vorige vraag nog eens benadrukt. Een aantal respondenten geeft aan zelf al veel te hebben uitgezocht en geen hulp meer nodig te hebben, maar vindt het voor anderen nog wel van belang.

'De genoemde zaken zijn een absolute must.'

'Ik vind alle bovengenoemde aspecten van groot belang, maar niet meer voor mij. Ik weet inmiddels, na jarenlang zoeken wie mijn biologische moeder is en wie mijn biologische vader was. . . .'

'Ook hiervoor geldt: Het is geen persoonlijke wens (meer), maar voor velen wel. . . .'

'Ik zou zeggen: doe alles wat hierboven staat. Prima ideeën. Iedereen die dat wil, zou een vast contactpersoon moeten kunnen bellen.'

- Respondenten noemen in hun toelichtingen ook financiële steun voor zichzelf en voor belangengroepen die belanghebbenden hebben geholpen.

'Ja weer ook de vergoeding voor geleden pijn, verdriet, het bepalen van je leven, daardoor PTSS, 13 jaar therapie, traumatisch.'

'Zorgen voor financiële steun bij DNA-testen, naamsverandering en voor geadopteerden die hun adoptie ongedaan willen maken.'

'De belangenbehartigers, die verenigd zijn in een stichting, financiële hulp bieden, zodat zij de lotgenoten ook kunnen ondersteunen en met elkaar in contact kunnen brengen zonder dat uit eigen portemonnee te moeten betalen.'

'Facilitering en financiële ondersteuning van de bestaande belangengroepen is een must. Wat de overheid tot dusver heeft nagelaten, hebben de belangengroepen geboden. Belanghebbenden zitten niet te wachten op een overheid die nu ineens wel deze rol op zich wil nemen, als mosterd na de maaltijd.'

- Ook hier wordt de behoefte aan goed onderzoek genoemd. Daarnaast geven respondenten aan dat de partijen die aangewezen worden voor informatie niet altijd de juiste zijn. Eén respondent geeft aan dat Fiom de biologische moeder heeft bijgestaan in het proces en daardoor niet de juiste partij is om het adoptiekind te helpen bij de zoektocht door tegenstrijdige belangen. Daarnaast wordt er door een respondent onvrede geuit over dat de partij die heeft 'meegewerkt aan de afstand en adoptie' geld vraagt voor hulp bij het zoeken naar de biologische ouders, broers en zussen.

'Zolang er geen goed onderzoek plaatsgevonden heeft en de beschikkingsmacht over dossier en leven niet teruggelagd wordt bij de betrokkenen zelf, is elke inmenging van overheid een voortzetting van de misstanden. De overheid beslist weer over de hoofden van alle betrokkenen.'

' . . . Dit is logisch vanuit de geschiedenis van Fiom omdat zij de moeder heeft bijgestaan. Maar zij is daardoor niet de aangewezen instantie die het kind moeten helpen bij de zoektocht. Omdat er dan tegenstrijdige belangen zijn. En die vallen bij Fiom elke keer in het voordeel van de moeder uit.'

'Op dit moment ben je verplicht 85 euro te betalen als je Fiom laat zoeken naar je ouders, broers of zussen. Dit moet per direct stopgezet worden. Het is een schande dat de organisatie, die destijds meegewerkt heeft aan het afstand en adoptie, nu de moeders en kinderen die elkaar zijn kwijtgeraakt, mede door hun toedoen, laat betalen.'

'Hulp bij zoektochten kunnen ook door anderen gedaan worden, hoeft niet alleen door de overheid.'

'Een meldpunt dat er alleen voor de kinderen is en waar een kind onveiligheid, onzekerheid, angst etc. over het adoptiegezin en de adoptie kwijt kan. En ook dit: daar waar de voogdij of adoptie nog een tijdje wordt gevolgd door middel van bezoeken door de Raad of Fiom, moet het adoptiekind minimaal een onafhankelijk iemand tegenover zich hebben en daar haar/zijn gevoelens en bevindingen open en in vertrouwen aan kwijt kunnen. . . .'

- Als laatste wordt gesproken over de toegang tot informatie en welke informatie beschikbaar is. Hierbij gaat het om toegang en beschikbaarheid van informatie van alle belanghebbenden, biologische ouders (moeder, maar ook vader), kinderen en adoptieouders. Eén respondent geeft aan dat het 'vrij makkelijk' is om op zoek te gaan naar informatie over biologische moeders, maar dat gegevens over de vaders vaak ontbreken.

'Het is al vrij makkelijk om op zoek te gaan naar biologische moeders. De dossiers zijn er, daarvoor is niet nog meer hulp nodig van de overheid. Gegevens over de vaders ontbreken echter vaak. De overheid kan hier helpen door verplicht op geboortebewijzen de gegevens en medische familiegeschiedenis van beide ouders te vermelden. . . .'

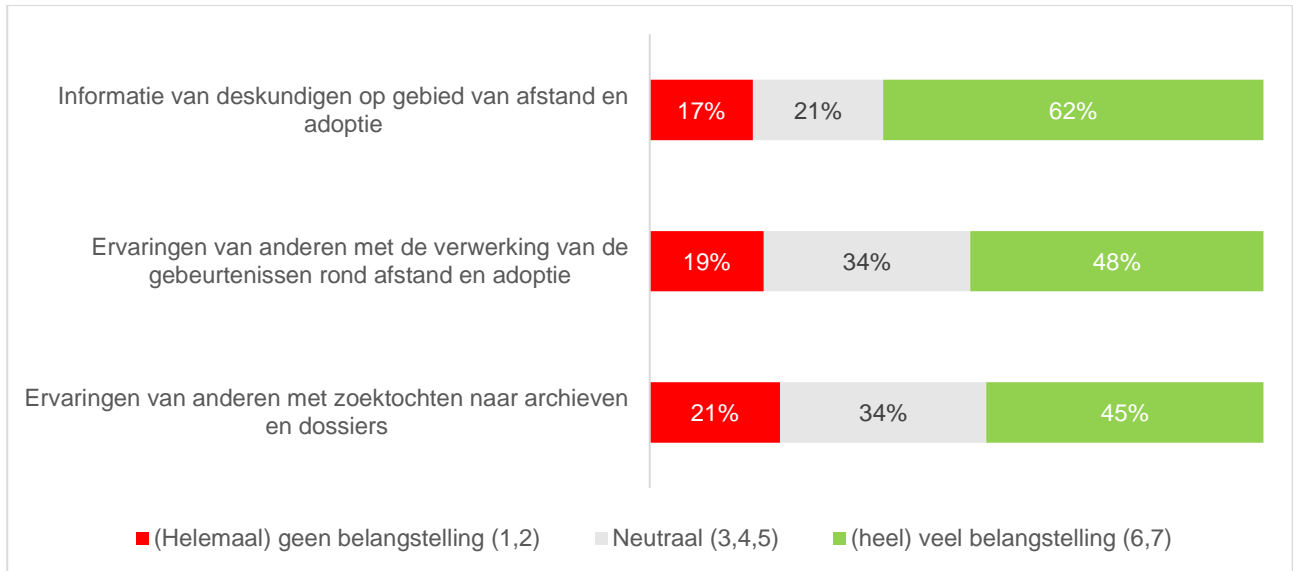
'Ik zou wel graag het dossier inzien van mijn adoptiefouders, of waarom zijn zij adoptiefouders geworden etc. . . .'

'Moeders moeten inzicht krijgen in hun eigen dossiers, maar ook in de dossiers van hun kinderen!'

2.11 Belang van informatie van deskundigen en van ervaringen van anderen

Bij deze vraag zijn drie stellingen voorgelegd over informatie van deskundigen en ervaringen van anderen. Respondenten konden op een zevenpuntsschaal aangeven in hoeverre ze belangstelling hebben voor de stelling.

Ruim zes op de tien heeft (heel) veel belangstelling voor informatie van deskundigen op gebied van afstand en adoptie. Respondenten zijn iets meer verdeeld over de ervaring van anderen. Ongeveer twee op de tien hebben hier (helemaal) geen belangstelling voor, 34% staat er neutraal tegenover en bijna de helft heeft er (heel) veel belangstelling voor.

2.12 Toelichting op belang van informatie van deskundigen en van ervaring van anderen

Heeft u nog een andere informatiewens of heeft u nog opmerkingen over deze vraag?

Ook hier wordt in de toelichting het belang van de stellingen in de vraag benadrukt. Respondenten geven dit niet alleen voor zichzelf aan, maar ook voor andere belanghebbenden.

'Ik zou vele jaren geleden hier heel veel aan gehad hebben, maar ik heb het allemaal zelf uitgedokterd en weet dus al veel. Voor toekomstige adoptiekinderen zou ik alle antwoorden op 7 zetten.'

'Voor diegenen die er behoefte aan hebben, heel belangrijk'

'Het is belangrijk dat hierin gefaciliteerd wordt'

'Ik heb er zelf veel van geleerd, van het proces van hereniging en de begeleiding die ik heb gehad, en dat gun ik anderen ook heel erg. . . .'

- Respondenten geven aan behoefte te hebben aan 'specialisten' en 'ervaringsdeskundigen'. Over ervaringsdeskundigen wordt gezegd dat hier voorzichtig mee moet worden omgegaan omdat deze mensen misschien zelf ook trauma's hebben.

'Geen idee wat voor soort informatie deskundigen dan zouden kunnen geven. Ik heb wel behoefte aan meer duidelijkheid over hoe de tijd was in het tehuis. Hoe werd er voor mij gezorgd etc. In plaats van een statig lijstje over wat ik wel niet kan.'

'Deskundige die het zelf mee hebben gemaakt!!!!'

'Ik zou best willen weten hoe leeftijdsgenoten van mij, die afgestaan en geadopteerd zijn, dit in hun leven ervaren hebben. En vooral hoe het feit dat ze afgestaan zijn, ingewerkt heeft op hun leven.'

'Ik vind het geweldig dat er deskundigen zijn maar als je niet met dit probleem te maken hebt, is inleving eigenlijk onmogelijk. Ik heb al heel veel deskundigen gesproken maar niemand kan de pijn wegnemen.'

'Deskundigen die echt informatie kunnen bieden zijn er helaas weinig. De deskundigheid van ervaringsdeskundigen wordt te weinig ingezet.'

' . . . Sommige geadopteerden zijn weliswaar intelligent maar ook erg getraumatiseerd, boos, wantrouwend waardoor een normale samenwerking niet mogelijk is. . . .'

'Hulpverleners specialiseren. FIOM medewerkers zijn generalisten en geen specialisten!!!! En kunnen niet de professionele ondersteuning bieden die nodig is, al leidt FIOM aan zelfoverschatting hierin. Stop daar mee!!'

'Laatste vraag: een 4, want hoe deskundig sommigen ook zullen zijn, het blijft een zaak van gevoel.'

'Altijd prima. Maar mensen die zo zijn beschadigd als ik door de adoptie en dat geldt helaas ook voor mijn biologische moeder en in mindere mate de adoptieouders, zijn doorgaans niet echt uit op verhalen van anderen. De pijn overheerst zo dat er maar weinig ruimte voor een ander op dit vlak is. Maar als iemand anders hieraan behoefte heeft: doen.'

- Tot slot wordt de behoefte aan openheid en toegang tot informatie genoemd.

'Informatie bieden: het gaat om welke informatie'

'Er zou een landelijk informatie- en documentatiecentrum voor en door belanghebbenden moeten komen waarbij overheidsinstanties zich ten dienste stellen van dit centrum. Net andersom dus.'

'Dat de bronnen onvoorwaardelijk toegankelijk worden gemaakt voor de belanghebbenden en men niet verzandt in een ambtelijke molen van privacywetgeving, willekeur en dergelijke.'

'Zonder openheid en oprechtheid is de overheid volstrekt ongeloofwaardig.'

'Openheid op elk gebied wat met adoptie te maken heeft gehad. En geen zwarte weggestreepte informatie.'

Bijlage 1 – Vragenlijst

1

Voor mensen die te maken hebben met binnenlandse afstand en adoptie in de periode 1956-1984 is het belangrijk dat er (h)erkenning is van wat er in die tijd is gebeurd. Er worden vanuit het ministerie Justitie en Veiligheid daarvoor stappen gezet.

Tussenpagina

Het ministerie wil graag uw gedachten en mening horen over erkenning. Daarom nodigen wij u uit om deze vragenlijst in te vullen. Het doel van de vragenlijst is om een beeld te krijgen over mogelijke vormen van erkenning voor de gebeurtenissen waar mensen bij binnenlandse afstand en adoptie mee te maken hebben gehad. Deze vragenlijst is een eerste stap. Als de uitkomsten er zijn, willen we graag bijeenkomsten organiseren om hierover verder te praten.

Na iedere vraag heeft u de mogelijkheid om uw antwoorden uit te leggen of een opmerking te plaatsen.

Verwerking van gegevens

Het verwerken van de gegevens gebeurt door het onafhankelijke bureau Kantar Public en is volledig anoniem. Dit betekent dat uw antwoorden niet terug te brengen zijn tot u als persoon. Kantar Public leeft de privacywetgeving (AVG) streng na. Alle antwoorden worden verwerkt tot een rapport, waarin wordt beschreven hoe vaak bepaalde antwoorden zijn gegeven en waarin ook open antwoorden worden opgenomen. We vragen u om geen persoonsgegevens (namen, telefoonnummers, emailadressen enzovoort) bij uw antwoorden op de open vragen te noteren.

U kunt de vragenlijst tot 7 januari 2022 invullen.

Met vriendelijke groet,

2

Wat betekent het voor u als de overheid erkenning biedt aan mensen die te maken hebben gehad met afstand en adoptie?

Open vraag (groot)

Met "afstand en adoptie" bedoelen we in deze vragenlijst alle omstandigheden die te maken hebben met binnenlandse afstand en adoptie tussen 1956 en 1984.

3

Aan welke vormen van erkenning vanuit de overheid heeft u behoefte?

Open vraag (groot)

4

Hoe belangrijk vindt u onderstaande zaken rondom binnenlandse afstand en adoptie?

Tabelvraag (single response)

Geef u dit alstublieft aan op een schaal van 1 t/m 7, waarbij u een 1 aangeeft als u hier 'helemaal niet belangrijk' vindt 7 als u dit 'zeer belangrijk' voor u is.

	1 - helemaal niet belangrijk	2	3	4	5	6	7 – zeer belangrijk	
Een persoon waar ik mijn verhaal over	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

deze periode aan kwijt kan								
Mogelijk maken van lotgenotencontact(en)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Een bijeenkomst met onder andere lotgenoten en deskundigen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Een open gesprek met een overheidsorganisatie over afstand en adoptie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Een zichtbaar teken (beeld/symbool) gekoppeld aan deze periode	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Een plaats waar stilgestaan kan worden bij deze periode	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

5 Heeft u andere zaken waar u aan denkt of heeft u nog opmerkingen over deze vraag? Dit kunt u hieronder kwijt. *Open vraag (groot)*

6 Hoe belangrijk vindt u de volgende vormen van hulp? Geeft u dit alstublieft aan op een schaal van 1 t/m 7, waarbij u een 1 aangeeft als dit helemaal niet belangrijk voor is en een 7 als dit zeer belangrijk voor u is. *Tabelvraag (single response)*

	1 - helemaal niet belangrijk	2	3	4	5	6	7 – zeker wel belangrijk	
--	------------------------------	---	---	---	---	---	--------------------------	--

Hulp bij mijn zoektocht naar verwanten	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Hulp bij vinden van mijn afstammingsdossier	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Hulp bij het krijgen van toegang tot mijn afstammingsdossier	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Hulp krijgen bij andere afstammingsvragen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Psychosociale hulp	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Een financiële vergoeding	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Algemene informatie rondom gedwongen afstand en adoptie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

7

Vindt u dat andere vormen van hulp hierboven ontbreken of heeft u nog opmerkingen over deze vraag? Dit kunt u hieronder kwijt.

Open vraag (groot)

8

Hoe belangrijk vindt u de volgende mogelijke reacties van de overheid op de gebeurtenissen binnenlandse afstand en adoptie?

Tabelvraag (single response)

Geef u dit alstublieft aan op een schaal van 1 t/m 7, waarbij u een 1 aangeeft als dit helemaal niet belangrijk is en een 7 als dit zeer belangrijk is.

	1 - helemaal niet belangrijk	2	3	4	5	6	7 - zeer belangrijk	
--	------------------------------	---	---	---	---	---	---------------------	--

Oprechte spijtbetuiging	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Openheid over de wijze waarop afstand heeft plaatsgevonden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Openheid over de adoptie toewijzing	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Openheid over de manier waarop met moeders is omgegaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Openheid over de rol van de overheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

9

Vindt u een andere reactie van de overheid belangrijk of heeft u nog opmerkingen over deze vraag? Dit kunt u hieronder kwijt.

*Open vraag
(groot)*

10

Hoe belangrijk zijn de volgende vormen van hulp vanuit de overheid voor u in de toekomst?

*Tabelvraag (single
response)*

Geeft u dit alstublieft aan op een schaal van 1 t/m 7, waarbij u een 1 aangeeft als het helemaal niet belangrijk voor u is dat de overheid dit doet en een 7 als het zeer belangrijk voor u is dat de overheid dit doet.

	1 – helemaal niet belangrijk	2	3	4	5	6	7 – zeer belangrijk	
Zorgen voor hulp bij zoektochten naar afstamming	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Aanbieden van informatie over instellingen, archieven en dossiers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Verbeteren toegang tot documenten over afstands- en adoptie bij niet-overheidsinstellingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Het op orde brengen van de geboortebewijzen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Meewerken aan antwoorden op afstammingsvragen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Zorgen voor duidelijke contactpunten of -personen bij instanties	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Zorgen voor het aanbieden van deskundigheid op gebied van afstand en adoptie bij psychosociale vragen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Zorgen voor toegankelijke informatiebronnen over de geschiedenis van afstand en adoptie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Financiële steun bieden bij zoektochten naar afstamming	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

11

Is er nog een andere vorm van hulp vanuit de overheid belangrijk voor u of heeft u nog opmerkingen over deze vraag? Dit kunt u hieronder kwijt.

Open vraag
(groot)

12**In welke mate heeft u belangstelling voor informatie over de volgende onderwerpen?***Tabelvraag (single response)*

Geeft u dit alstublieft aan op een schaal van 1 t/m 7, waarbij u een 1 aangeeft als u helemaal geen belangstelling heeft en 7 als u hier het heel veel belangstelling heeft.

	1 - helemaal geen belangstelling	2	3	4	5	6	7 – heel veel belangstelling	
Ervaringen van anderen met zoektochten naar archieven en dossiers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ervaringen van anderen met de verwerking van de gebeurtenissen rond afstand en adoptie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Informatie van deskundigen op gebied van afstand en adoptie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

13**Heeft u nog een andere informatie wens of heeft u nog opmerkingen over deze vraag? Dit kunt u hieronder kwijt.***Open vraag (groot)***14****Op welke manier heeft u te maken gehad met binnenlandse afstand en adoptie?***Single-responsevraag*

- Als afstandsmoeder
- Als afstandsvader
- Als afstand- / adoptiekind
- Als Adoptie ouder
- anders, namelijk... [Vp](#)

Eindpagina

Bedankt voor het invullen van de vragenlijst. In de nieuwsbrief besteden we aandacht aan de resultaten. Deze resultaten nemen we ook mee naar de 'erkenningstafels' die georganiseerd worden in 2022.